

Motion till riksdagen 2025/26:1813

av **Aida Birinxhiku (S)**

En AI-utveckling till gagn för arbetstagarna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en nationell inriktning för artificiell intelligens (AI) till gagn för arbetstagare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den teknologiska utvecklingen går snabbt och artificiell intelligens håller på att förändra arbetslivet i grunden. AI kan bli avgörande för ökad produktivitet, nya arbetstillfällen och större innovationskraft. Samtidigt finns det betydande risker om utvecklingen lämnas oreglerad eller om tekniken används på ett sätt som enbart gynnar kortsiktiga vinstintressen. Politiken måste därför säkerställa att AI utvecklas till gagn för arbetstagare och för samhället i stort.

Historien visar att tekniska framsteg inte per automatik leder till ökad jämlikhet eller bättre arbetsvillkor. Utan medvetna politiska beslut kan utvecklingen tvärtom förstärka klyftor, koncentrera makt och försvaga arbetstagares trygghet. Forskning av bland andra Nobelpristagaren Daron Acemoğlu visar att teknologins samhällseffekter avgörs av de institutioner och beslut som styr dess användning. Därför är det avgörande att AI-politiken i Sverige sätter arbetstagarnas perspektiv i centrum.

Sverige behöver en AI-strategi som stärker arbetstagares möjligheter och trygghet, inte underminerar dem. Det handlar bland annat om att vinsterna av ny teknik måste komma fler till del samt att riskerna för övervakning och kontroll begränsas. Därtill bör politiken genomsyras av att AI ska användas på ett sätt som stärker människors yrkesutövning i stället för att reducera dem till utbytbara funktioner.

AI kan, om det används ansvarsfullt, bidra till att förbättra arbetsmiljön. Tekniken kan minska belastningen av monotona och fysiskt tunga arbetsuppgifter, stärka balansen mellan arbete och privatliv och frigöra tid för mer kvalificerat arbete. För att detta ska bli verklighet måste arbetstagare ges reellt inflytande över hur AI används i praktiken.

Den svenska modellen, med stark partsdialog och medbestämmande, måste således värnas och utvecklas i den digitala tidsåldern.

Integritetsskyddet måste också stärkas. AI får inte användas som ett verktyg för att övervaka arbetstagare på ett sätt som kränker den personliga integriteten och undergräver tilliten på arbetsplatserna. Det krävs tydliga regler för att säkerställa att tekniken används på ett ansvarsfullt och transparent sätt, i enlighet med grundläggande rättigheter.

Sammanfattningsvis krävs en nationell inriktning för AI som stärker arbetstagarnas ställning, förbättrar arbetsmiljön, värnar integriteten, främjar livslångt lärande och säkerställer att teknikutvecklingen bidrar till ökad jämlikhet på arbetsmarknaden. På så sätt kan Sverige tillvarata teknikens möjligheter för att bygga ett mer jämlikt och hållbart arbetsliv – till gagn för arbetstagare och för samhället i stort.

Aida Birinxhiku (S)